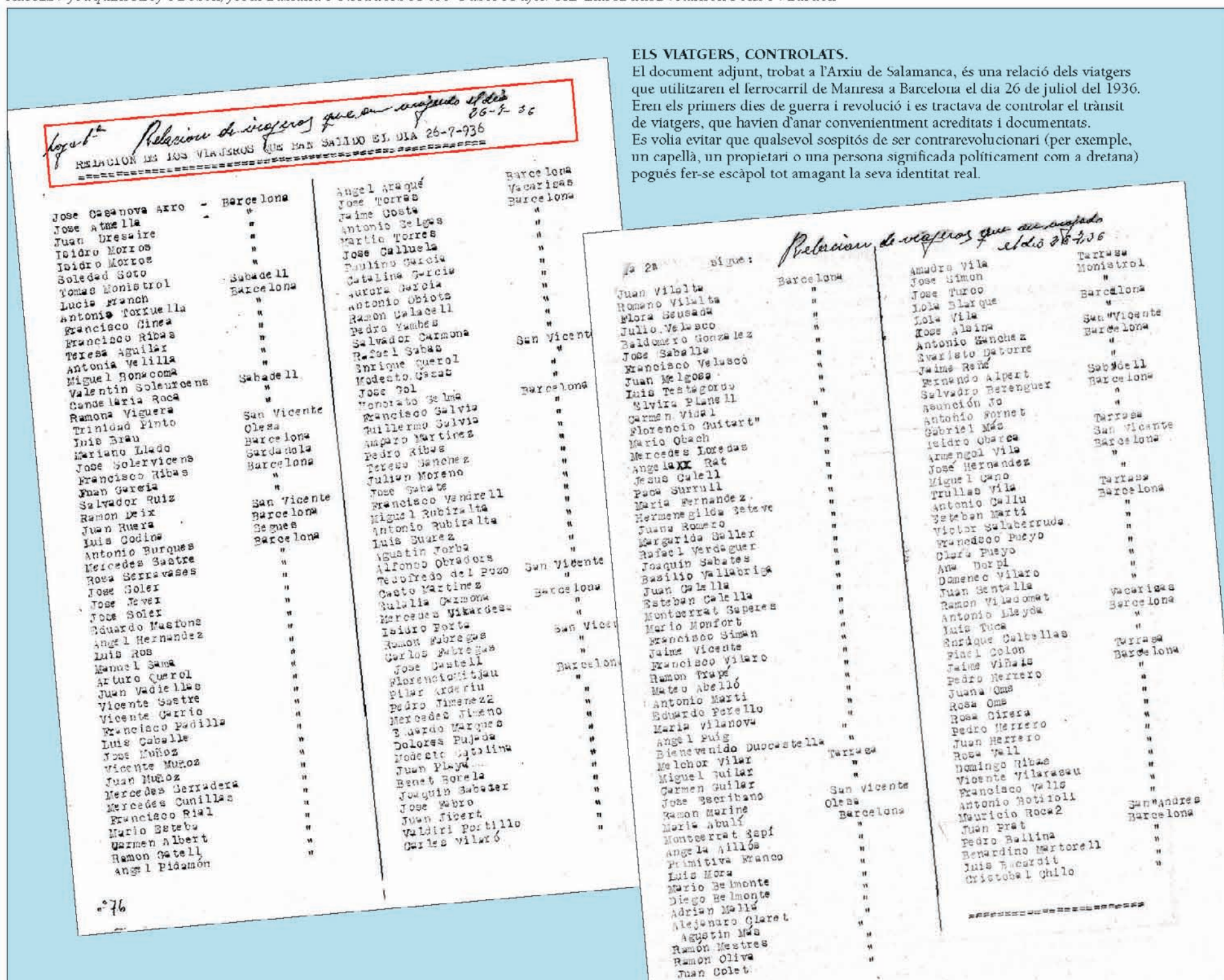

Autors: Joaquim Aloy i Bosch, Jordi Basiana i Obradors i Pere Gasol i Pujol. Col·laborador: Ramon Fons i Vilardell

ELS VIATGERS, CONTROLATS.

El document adjunt, trobat a l'Arxiu de Salamanca, és una relació dels viatgers que utilitzaren el ferrocarril de Manresa a Barcelona el dia 26 de juliol del 1936. Eren els primers dies de guerra i revolució i es tractava de controlar el trànsit de viatgers, que havien d'anar convenientment acreditats i documentats. Es volia evitar que qualsevol sospitós de ser contrarevolucionari (per exemple, un capellà, un propietari o una persona significada políticament com a dretana) pogués fer-se escapol tot amagant la seva identitat real.

PAPERS DE LA REPÚBLICA EN TEMPS DE GUERRA (1936-1939)

La repressió republicana

A Catalunya, el fracàs del cop d'estat militar i l'esclat de la situació revolucionària consegüent va comportar una violenta repressió que va afectar els sectors polítics i socials etiquetats com a enemics de la República. Al llarg de tot el conflicte, però sobretot durant els tres primers mesos, hi va haver nombrosos assassinats de persones considerades contràries al nou règim revolucionari (eclesiàstics, propietaris, persones d'ideologia dretana, dirigents empresarials...). Segons els historiadors Josep M. Solé i Sabaté i Joan Villarroja, 8.360 persones van ser assassinades a Catalunya durant el període 1936-39, víctimes d'aquesta sagnant repressió. A conseqüència d'aquests fets molts ciutadans catalans hagueren de marxar; bastants acabaren lluitant en el bàndol franquista.

Ben aviat també començaren els assalts a les esglésies, algunes de les quals posteriorment foren derruïdes. A Manresa se n'enderrocaren set, entre les quals algunes del segle XIV.

La Generalitat, superada pels esdeveniments revolucionaris, va

intentar salvar el màxim nombre de persones amenaçades de mort (eclesiàstics, empresaris, membres i simpatitzants de partits polítics dretans...) i tots els edificis religiosos que va poder, alguns de gran valor artístic (les catedrals de Barcelona, Girona i Tarragona, i els monestirs de Montserrat i Poblet). Tot i així, el govern català no va poder aturar la rauxa destructiva d'aquelles primeres setmanes de guerra.

De fet, el nombre de víctimes de la repressió i la violència en els dos

bàndols, així com la xifra de morts provocats pel mateix enfrontament bèl·lic, és una de les qüestions més controvertides de la guerra civil arreu de l'estat. Dificilment se'n podran saber mai les xifres exactes. Segons els darrers estudis de caràcter local o regional, la persecució a la rereguarda podria haver provocat unes 150.000 víctimes a tot Espanya, de les quals unes 50.000 a la zona republicana i 100.000 a la zona franquista. A aquesta xifra caldria afegir-hi les més de 35.000 víctimes de la repressió practicada pel bàndol franquista en la immediata postguerra.

MANRESA: 158 ASSASSINATS

A Manresa foren 158 les persones, relacionades amb la ciutat, assassinades durant la guerra en el cantó republicà, tot comptant-hi els manresans (d'origen i/o residents) que foren morts tant al mateix terme municipal com en altres indrets, i les persones de fora assassinades al terme de la capital del Bages. El 74 % d'aquestes morts ocorregueren durant els primers dos mesos i mig de l'inici de la guerra. Les execucions continuaren, si bé d'una manera molt menys intensa, fins a mitjan 1937 i, a les darreries de la guerra, durant la retirada de les tropes republicanes, s'observa una certa revifalla. Com també passà en molts altres llocs de Catalunya, els assassinats es concentraren sobretot entre els religiosos, que representen més del 30 % de víctimes. Pel que fa a la militància política que ens consta dels qui foren assassinats, el militants més represaliats foren els de l'Acció Popular Catalana (CEDA).

Prensa manresana a Salamanca

A l'hemeroteca de l'Arxiu de Salamanca es conserven exemplars de tres publicacions manresanes confiscades.

Són les següents:

- El diari El Dia. Diari República d'Esquerra.
N'hi ha un sol exemplar, el del 25 de juliol del 1933.
- El setmanari Trabajo. Órgano de la Federación Intercomarcal del Cardoner y Alto Llobregat. CNT-AIT. N'hi ha 4 exemplars: els corresponents al 29 de juny, 3 de juliol, 25 de setembre i 9 d'octubre del 1937.
- El diari UGT. Diari dels Sindicats de Manresa i Comarca.
També n'hi ha 5 exemplars: les edicions del dia 31 de gener, 3 de març, 9 de març, 10 de març i 5 d'abril del 1938.

En aquesta pàgina reproduïm una portada de cadascun dels tres diaris manresans confiscats.

